

Dotychczasowe badania politologiczne dowodzą, że świadczenia i usługi socjalne oddziałują na postawy i zachowania polityczne świadczeniobiorców i osób z ich otoczenia. Mechanizmy określone jako „efekt zasobów” i „efekt symboliczny” powodują, że dzięki m.in. otrzymanym pieniądзом, umiejętnościom, kontaktom społecznym i przekazom symbolicznym, które towarzyszą świadczeniom i usługom ludzie często zmieniają sposób myślenia o tym czy oni sami lub inni są „pełnoprawnymi obywatelami” w państwie i czy „zasługują” na pomoc, zmieniają także preferencje polityczne lub czują się mniej lub bardziej niż kiedyś skłonni do udziału w wyborach. W efekcie, pewne programy polityki społecznej utralają się lub zostają względnie szybko zmienione, co określone jest jako mechanizm sprzężenia zwrotnego w polityce (*policy feedback*).

Planowany projekt ma na celu nowatorskie spojrzenie na tak rozumiany mechanizm sprzężenia zwrotnego w polityce społecznej poprzez próbę ustalenia jakie jest znaczenie miejsc i przestrzeni, w których udzielane są świadczenia i usługi socjalne. Na przykładzie usług i świadczeń dla dwóch grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – uchodźców oraz młodzieży z rodzin żyjących w biedzie osoby realizujące projekt będą starały się ustalić jak przestrzenne cechy miejsc i sposoby zarządzania nimi mogą wywoływać wspomniane efekty: zasobów oraz symboliczny. Badanie będzie pomagało więc w ustalaniu jak np. lokalizacja świetlicy środowiskowej, przestrzeń realizacji *street-workingu*, dostępność miejsca, w którym świadczone są usługi doradcze, zarządzanie miejscem noclegowym dla osób uchodźczych (to czy jest to przestrzeń samorządowa czy np. organizacji pozarządowej, jak przebiega w niej współpraca różnych podmiotów) i in. przekładają się na polityczne tożsamości, przekonania, postawy i działania polityczne trzech grup podmiotów: odbiorców, organizatorów pomocy i społeczności lokalnej. W projekcie zakłada się, że wspomniane cechy przestrzenne miejsc i sposoby zarządzania nimi są decydujące dla prowadzenia inkluzywnej polityki społecznej na poziomie lokalnym.

Badanie będzie przede wszystkim polegało na realizacji porównawczych studiów przypadku w dwóch lub trzech miastach, w tym – w kilku lokalizacjach świadczenia pomocy w każdym z nich. Obejmowało będzie obserwację w wybranych lokalizacjach, prowadzenie indywidualnych wywiadów pogłębionych z dostarczycielami i odbiorcami usług oraz analizę lokalnego dyskursu (m.in. w zakresie wyrażanych w oficjalnych i społecznościowych mediach przekonań dotyczących „zasługiwania” świadczeniobiorców na pomoc). Wybór miejsc badania będzie poprzedzony analizą przepisów prawnych i ankietą z przedstawicielami pomocy społecznej i lokalnych organizacji obywatelskich w 50 miastach.